

PROTOCOL HUISELIJK GEWELD EN KINDERMISHANDELING

1. Kindermishandeling en huiselijk geweld

1. Definitie kindermishandeling

'Elke vorm van voor de minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen, ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel.'

2. Definitie huiselijk geweld

Huiselijk geweld is geweld dat door iemand uit de huiselijke of familiekring van het slachtoffer wordt gepleegd. Hieronder vallen lichamelijke en seksuele geweldpleging, belaging en bedreiging (al dan niet door middel van, of gepaard gaand met, beschadiging van goederen in en om het huis).

Belangrijk: de combinatie kinderen en huiselijk geweld betekent altijd kindermishandeling.

2. De vijf verplichte stappen van de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

1. Breng de signalen in kaart
2. Overleg met collega en raadpleeg eventueel Veilig Thuis
3. Voer het gesprek met de leerling en/of de ouder/verzorger
4. Maak de afweging of het gaat om geweld en/of kindermishandeling en raadpleeg bij twijfel altijd Veilig Thuis
5. Beslis: hulp bieden en/of melden.

Vanaf 1 januari 2019 zijn professionals verplicht te werken met een afwegingskader in stap 5 van de meldcode. Een afwegingskader ondersteunt een beroepskracht met vermoedens van huiselijk geweld en/of kindermishandeling in stap 5 van de *Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling*.

Stap 5 helpt bij:

- het beslissen of een melding noodzakelijk is en
- het beslissen of het zelf bieden of organiseren van hulp (óók) mogelijk is.

3. Stappen in de ondersteuningsroute

In de meldcode is sprake van het 'gesprek met de leerling'. In het primair onderwijs gaat het hier niet alleen om het kind, maar ook altijd om de ouders. Scholen hebben de opdracht om met ouders te spreken over de ontwikkeling van hun kind. Als de school vermoedens heeft van belemmeringen in die ontwikkeling, wordt dat met ouders besproken. Dat gebeurt over het algemeen al veel eerder dan pas in stap 3.

Scholen blijven ook gedurende het gehele traject in gesprek met het kind en de ouders. Om die reden komt 'in gesprek met ouders' bij elke stap in het schema terug.

Stap 1 Signalering

Signaleren van belemmeringen in de ontwikkeling van een kind en dit met ouders bespreken vormt een belangrijk onderdeel van de beroepshouding van leerkrachten en intern begeleiders. Deze beroepshouding wordt in elk contact met de leerling en de ouders verondersteld.

Aan het in kaart brengen van de signalen gaat vaak een 'niet plus' gevoel vooraf. De waargenomen signalen en eventueel van ouders verkregen informatie vormen de basis voor verdere actie. Wat de achterliggende oorzaak is van signalen, is lang niet altijd meteen duidelijk: veel signalen kunnen wijzen op kindermishandeling, maar ook te maken hebben met andere zaken.

Als de school met ouder /verzorger /voogd in gesprek gaat over de signalen en de thuissituatie en als zij met elkaar informatie uitwisselen over de ontwikkeling van het kind, dan draagt dat bij aan verheldering, ontkrachting of bevestiging van zorgen. Later gaat het gesprek met ouders over te zetten vervolgstappen en uit te voeren acties.

Onder stap 1 valt eventueel ook het afgeven van een signaal in de Verwijsindex, zodat duidelijk wordt met welke professionals er in stap 2 overlegd kan worden.

Stap 2 Collegiale consultatie

De leerkracht bespreekt de waargenomen signalen met de veiligheidscoördinator en/of de intern begeleider. Dat kan de leerkracht zijn waarbij de leerling het jaar daarvoor in de klas heeft gezeten, of de leerkracht van een broertje of zusje. De IB-er kan de leerkracht adviseren of zelf observeren in de klas en zo nodig de jeugdverpleegkundige, jeugdarts of schoolmaatschappelijk werker consulteren. Ook kan de IB-er bij vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling in overleg met de veiligheidscoördinator (anoniem) advies vragen bij Veilig Thuis.

Stap 3 Weging en risicotaxatie in het multidisciplinair schoolondersteuningsteam (SOT)

De volgende stap is om de signalen, het ingewonnen advies bij collega's en de informatie uit het gesprek met de ouders te bespreken in het schoolondersteuningsteam (SOT). Dit team kan bestaan uit: directeur IB-er, deelnemer jeugd- en gezinsteam, jeugdarts en overige deelnemers naar keuze. Zo nodig/desgewenst kunnen ook de ouders/verzorgers aanwezig zijn. De aard en de ernst van de signalen en het risico op kindermishandeling of huiselijk geweld worden daarin multidisciplinair afgewogen. De expertise van de partners wordt gebundeld en optimaal benut. Vervolgens wordt er een afgestemde aanpak vastgesteld en uitgevoerd, gericht op de veiligheid van het kind en de ondersteuning van de ouders/verzorgers en de leerkracht.

Stap 4 Beslissen: hulp bieden en handelingsgerichte adviezen voor de leerkracht

Het schoolondersteuningsteam (SOT) organiseert (zo mogelijk) de noodzakelijke hulp aan kind en ouders/verzorgers en geeft handelingsadviezen aan de leerkracht. Daarnaast wordt er overlegd óf en zo ja wie er een melding doet bij Veilig Thuis. Vanaf 1 januari 2019 moet hierbij gebruik worden gemaakt van het afwegingskader, zie:

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld/documenten/richtlijnen/2017/07/28/afwegingskader-in-de-meldcode-huiselijk-geweld-en-kindermishandeling> voor meer informatie over het afwegingskader.

Met Veilig Thuis wordt besproken wat het schoolondersteuningsteam (SOT) na de melding, binnen de grenzen van de gebruikelijke werkzaamheden, zelf nog kan doen om de leerling en gezinsleden tegen het risico op huiselijk geweld of mishandeling te beschermen. In het schoolondersteuningsteam (SOT) is afgesproken wie de ouders informeert over de uitkomsten van de bespreking en de eventuele melding bij Veilig Thuis.

Stap 5 Volgen

Als vanuit het schoolondersteuningsteam (SOT) hulp wordt geboden is in het multidisciplinaire team afgesproken wie de zorg coördineert. Het team volgt in samenwerking met leerkracht (en ouders/verzorgers) de effecten van deze hulp en stelt de aanpak zo nodig bij. Ten slotte wordt er nazorg geboden en wordt de aanpak geëvalueerd. De school en het schoolondersteuningsteam (SOT) zorgen voor verslaglegging van genomen stappen en acties en gebeurtenissen en feiten.

De volgende zaken moeten worden vastgelegd:

- de signalen en uitkomsten van de gesprekken die over de signalen zijn gevoerd,
- de genomen stappen en
- de besluiten.

Deze informatie is nodig wanneer men bij stap vijf besluit om over om over te gaan tot melding bij Veilig Thuis.

4. De Verwijsindex en de Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling.

Hoewel de Verwijsindex bedoeld is als een preventief instrument past het ook prima binnen het kader van de Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling: in stap 1 (signaleren) kan t.b.v. stap 2 (collegiaal overleg) ook een signaal worden afgegeven in de Verwijsindex zodat duidelijk wordt met welke professionals er overlegd kan worden.